

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL BUHALTERINĖS APSKAITOS AR MOKESČIŲ KONSULTAVIMO PASLAUGAS
TEIKIANČIOMS ĮMONĖMS SKIRTŲ NURODYMŲ, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI
KELIĄ PINIGŲ PLOVIMUI IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMUI, PATVIRTINIMO**

2015 m. vasario 26 d. Nr. V-55

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 4 straipsnio 9 dalimi:

1. T v i r t i n u Buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančioms įmonėms skirtus nurodymus, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2009 m. sausio 27 d. įsakymą Nr. V-10 „Dėl Buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančioms įmonėms skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui“.

Direktorius

Kęstutis Jucevičius

PATVIRTINTA

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos
prie Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministerijos direktoriaus
2015 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. V-55

**BUHALTERINĖS APSKAITOS AR MOKESČIŲ KONSULTAVIMO PASLAUGAS
TEIKIANČIOMS ĮMONĖMS SKIRTI NURODYMAI, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI
KELIĄ PINIGŲ PLOVIMUI IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMUI**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančioms įmonėms skirti nurodymai, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui (toliau – nurodymai), skirti Lietuvos Respublikos įmonėms ir užsienio įmonių atstovybėms (filialams), įregistruotoms ir veikiančioms Lietuvos Respublikoje, kurių pagrindinė veikla yra buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugų teikimas (toliau – įmonės).

2. Nurodymų paskirtis – nustatyti pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo įmonėse tvarką.

3. Šiame dokumente vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – PPTFPĮ).

**II SKYRIUS
TEISĖS AKTAI, NUSTATANTYS PINIGŲ PLOVIMO IR (AR) TERORISTŲ
FINANSAVIMO PREVENCIJOS PRIEMONES IR ATSAKOMYBĘ UŽ TEISĖS AKTŲ
PAŽEIDIMUS**

4. Pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonės ir atsakomybė už teisės aktų pažeidimus Lietuvos Respublikoje nustato:

4.1. PPTFPĮ;

4.2. Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas;

4.3. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas (172¹⁴, 224 ir 259¹ straipsniai), nustatantis administracinę atsakomybę už pinigų plovimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, teisės pažeidimų protokolus surašančius pareigūnus ir administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėjančias institucijas;

4.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 24 d. nutarimas Nr. 942 „Dėl Kriterijų, kuriais vadovaujantis klientas laikomas keliančiu mažą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, ir kriterijų, kuriais vadovaujantis laikoma, kad yra didelė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmė, sąrašo, Kliento ir naudos gavėjo tapatybės, kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų nustatymo taisyklių patvirtinimo ir informacijos apie pastebėtus galimo pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo požymius, Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pažeidimus ir priemones, kurių buvo imtasi prieš pažeidėjus, pateikimo tvarkos nustatymo“;

4.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 9 d. nutarimo Nr. 677 „Dėl Kriterijų, kuriais vadovaujantis piniginė operacija ar sandoris laikomi įtartinais ar neįprastais, sąrašo ir įtartinų piniginių operacijų ir sandorių sustabdymo ir informacijos apie įtartinas ar neįprastas pinigines operacijas ar sandorius pateikimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

4.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1352 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. 527 „Dėl Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos disponuojamos informacijos apie kliento operacijas su pinigais teikimo Lietuvos Respublikos teisėsaugos ir kitoms valstybės institucijoms taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

4.7. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) direktoriaus 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-240 „Dėl Pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašo patvirtinimo“.

III SKYRIUS

KLIENTO IR NAUDOS GAVĖJO TAPATYBĖS, KELIŲ TARPUSAVYJE SUSIJUSIŲ PINIGINIŲ OPERACIJŲ NUSTATYMO TAISYKLĖS

5. Įmonės privalo imtis visų atitinkamų, kryptingų ir proporcingų priemonių, kad nustatytų, ar klientas veikia savo vardu, ar yra kontroliuojamas, ir nustatyti bei patikrinti tapatybę:

5.1. kliento (fizinio arba juridinio asmens), kuris atlieka pinigines operacijas arba sudaro sandorius;

5.2. naudos gavėjo (fizinio asmens, kuris yra kliento (juridinio asmens ar užsienio valstybės įmonės) savininkas arba kontroliuoja klientą, ir (arba) fizinio asmens, kurio vardu yra vykdomas sandoris ar veikla), kurio naudai atliekamos įvairios piniginės operacijos arba sudaromi sandoriai.

6. Įmonės privalo imtis priemonių ir nustatyti bei patikrinti kliento ir naudos gavėjo tapatybę šiais atvejais:

6.1. prieš pradėdamos dalykinius santykius;

6.2. prieš atlikdamos vienkartinės ar kelias tarpusavyje susijusias pinigines operacijas arba sudarydamos sandorius, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu, išskyrus atvejus, kai kliento ir naudos gavėjo tapatybė jau yra nustatyta;

6.3. kai kyla abejonių dėl anksčiau gautų kliento ar naudos gavėjo tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo;

6.4. visais kitais atvejais, kai kyla įtarimas, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika, nepaisant piniginės operacijos sumos ar kitų išimčių.

7. Jeigu piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo metu galutinė piniginės operacijos ar sudaromo sandorio suma nežinoma, įmonės turi nustatyti kliento ir naudos gavėjo tapatybę iš karto po to, kai nustato, kad piniginės operacijos ar sandorio suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta. Kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų atveju kliento ir naudos gavėjo tapatybę turi būti nustatyta iš karto po to, kai nustatoma, kad kelios piniginės operacijos yra tarpusavyje susijusios.

8. Vykdydamos nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įmonės privalo nustatyti atvejus, kada atliekamos kelios tarpusavyje susijusios piniginės operacijos. Kelios piniginės operacijos laikomos susijusiomis tarpusavyje, kai klientas:

8.1. per darbo dieną atlieka kelias grynųjų pinigų įnešimo į sąskaitas operacijas, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta;

8.2. per darbo dieną atlieka kelias grynųjų pinigų išėmimo iš sąskaitų operacijas, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta;

8.3. per darbo dieną atlieka kitas grynųjų pinigų operacijas, kurios, įmonės turimais duomenimis, yra susijusios ir kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

9. Įmonėms draudžiama:

9.1. atlikti nurodymų 6–7 punktuose nurodytas operacijas, jeigu klientas nurodymų nustatytais atvejais:

9.1.1. nepateikia duomenų, patvirtinančių jo tapatybę;

9.1.2. pateikia ne visus duomenis arba jie yra neteisingi ir įmonei tapo apie tai žinoma;

9.1.3. vengia pateikti informaciją, reikalingą jo tapatybei nustatyti;

9.1.4. slepia naudos gavėjo tapatybę;

9.1.5. vengia pateikti arba nepateikia informacijos, reikalingos naudos gavėjo tapatybei nustatyti, ar pateiktų duomenų tam neužtenka;

9.2. vykdyti pinigines operacijas nepareikalavus kliento tapatybę patvirtinančių dokumentų arba kilus pagrįstam įtarimui, kad šiuose dokumentuose įrašyti duomenys yra netikri ar suklastoti.

10. Įmonės, nustatydamos kliento tapatybę, reikalauja iš klientų dokumentų, kuriuose yra duomenys, patvirtinantys jo tapatybę, ir atlieka tokius veiksmus:

10.1. įvertina, ar klientas – fizinis asmuo, pradedantis bendradarbiauti su įmone, pateikia galiojančius tapatybę patvirtinančius dokumentus arba juos atitinkančius kelionės dokumentus; nustato, ar kliento pateiktame dokumente yra būtent to kliento nuotrauka;

10.2. įvertina pateikto dokumento būklę (ypatingą dėmesį atkreipiant, ar nuotrauka, puslapiai ar įrašai nebuvo keičiami, taisomi ir panašiai);

10.3. išsiaiškina, ar klientas – fizinis ar juridinis asmuo pats naudosis įmonės paslaugomis, ar jis atstovauja kito asmens interesams;

10.4. įsitikina, ar fizinis ar juridinis asmuo turi reikiamus įgaliojimus veikti kliento vardu;

10.5. padaro fizinio asmens pateikto tapatybę patvirtinančio dokumento puslapio, kuriame yra šio fizinio asmens nuotrauka, kopiją arba nuskenuoja dokumentą;

10.6. atlikdamos užsieniečio kliento tapatybės nustatymą, padaro šio kliento tapatybę patvirtinančio dokumento arba jį atitinkančio kelionės dokumento puslapio su nuotrauka kopiją arba nuskenuoja dokumentą;

10.7. įmonės vidaus taisyklių nustatyta tvarka imasi veiksmų, reikalingų pagrįsti būtinumui taikyti supaprastintą ar sustiprintą tapatybės nustatymą.

11. Įmonės, nustatydamos kliento tapatybę, reikalauja iš kliento – fizinio asmens dokumentų, kuriuose yra šie duomenys, patvirtinantys jo tapatybę:

11.1. Lietuvos Respublikos piliečio:

11.1.1. vardas (-ai);

11.1.2. pavardė (-ės);

11.1.3. asmens kodas;

11.1.4. nuotrauka;

11.1.5. parašas;

11.2. užsieniečio:

11.2.1. vardas (-ai);

11.2.2. pavardė (-ės);

11.2.3. gimimo data (jei yra – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti);

11.2.4. tapatybę patvirtinančio dokumento arba jį atitinkančio kelionės dokumento numeris, jo išdavimo vieta ir galiojimo laikas, arba leidimo nuolat gyventi užsienio valstybėje numeris ir galiojimo laikas, jo išdavimo vieta ir data (taikoma užsieniečiams, nuolat gyvenantiems užsienio valstybėje);

11.2.5. nuotrauka;

11.2.6. parašas.

12. Įmonės, nustatydamos kliento tapatybę, reikalauja iš kliento – juridinio asmens dokumentų, patvirtinančių jo tapatybę, kuriuose yra šie duomenys:

12.1. pavadinimas;

12.2. teisinė forma, buveinė;

12.3. kodas (jeigu toks kodas yra suteiktas);

12.4. registracijos išrašas bei jo išdavimo data;

12.5. juridinio asmens vardu pagal įgaliojimą veikiantys atstovai (duomenys pagal nurodymų 11.1 ir 11.2 papunkčius);

12.6. juridinio asmens veiklos rūšys, dalykinių santykių tikslai, objektas ir ūkinės komercinės veiklos pobūdis.

13. Kai piniginė operacija atliekama ar sandoris sudaromas per atstovą, turi būti nustatyti reikalaujami duomenys ir apie atstovaujamąjį, ir apie atstovą; reikalavimai, keliami klientų tapatybės nustatymui, vienodai taikomi tiek tiems klientams, kurie tiesiogiai kreipiasi į įmonę, tiek tiems, kurių sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami per atstovą ar klientas fiziškai nedalyvauja nustatant jo tapatybę.

14. Tapatybei nustatyti turi būti pateikti dokumentų originalai arba šių dokumentų kopijos su notaro liudijimu, patvirtinančiu dokumento kopijos tikrumą.

15. Ant kiekvieno kliento tapatybę patvirtinančio dokumento arba jį atitinkančio kelionės dokumento (jei daroma popierinė kopija), kurio įmonėje nėra, kopijos įmonės atsakingas darbuotojas, padaręs dokumento kopiją, privalo uždėti tikrumo žymą, kurią sudaro žodžiai „Kopija tikra“, atsakingo darbuotojo pareigų pavadinimas, parašas, vardas ir pavardė, data, įmonės antspaudas.

16. Visais atvejais nustatant kliento tapatybę, privaloma nustatyti naudos gavėją. Naudos gavėjo nustatymas visais atvejais reiškia fizinio asmens ar jų grupės nustatymą.

17. Įmonės, nustatydamos naudos gavėjo tapatybę:

17.1. pareikalauja iš kliento šių duomenų apie naudos gavėjo tapatybę (toliau – tapatybės duomenys):

17.1.1. vardas (-ai);

17.1.2. pavardė (-ės);

17.1.3. asmens kodas ar kita unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti;

17.2. tikrina kliento pateiktus dokumentus, pateiktą informaciją apie naudos gavėją, remdamosi dokumentais, duomenimis ar informacija, gauta iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio.

Tokie įmonės veiksmai apima ir prašymą klientui nurodyti viešuosius šaltinius, kuriuose informacija apie naudos gavėją galėtų būti patvirtinta.

18. Nustatant kliento bei naudos gavėjo tapatybę turi būti remiamasi dokumentais, duomenimis ar informacija, gautais iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio, viešai prieinama informacija ir duomenų bazėmis; kitų įmonių ar kitų finansų įstaigų rekomendacijomis ir kt.

19. Įmonė visada privalo vykdyti nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą, siekiant užtikrinti, kad vykdomi sandoriai atitiktų finansų įstaigų ar kitų subjektų turimą informaciją apie klientą, jo verslą, rizikos pobūdį ir lėšų šaltinį.

20. Įmonė turi užtikrinti, kad atliekant pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos vertinimą būtų vadovaujamasi naujausia ir tikslia informacija. Įmonė privalo nuolat peržiūrėti ir atnaujinti duomenis apie kliento ir naudos gavėjo tapatybę. Ši nuostata taikoma ne tik naujiems, bet ir jau esamiems klientams.

21. Įmonėms draudžiama vykdyti pinigines operacijas, užmegzti dalykinius santykius, vykdyti sandorius, kai negali įvykdyti nurodymų 6, 7, 9–14, 17, 19 bei 20 punktuose nustatytų reikalavimų, susijusių su deramu klientų ir naudos gavėjų tikrinimu.

22. Apie nurodymų 21 punkte nurodytas aplinkybes, įvertinus keliamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmę, būtina nedelsiant informuoti FNTT.

23. PPTFPĮ taip pat nurodyti du kliento tapatybės nustatymo būdai, kurie taikomi atsižvelgus į rizikos vertinimu pagrįstą metodą:

23.1. supaprastintas kliento tapatybės nustatymas;

23.2. sustiprintas kliento tapatybės nustatymas.

24. Įmonė gali atlikti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą:

24.1. bendrovėms, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių reguliuojamose rinkose, ir kitoms užsienio valstybių bendrovėms, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje ir kurioms yra taikomi Europos Bendrijos teisės aktus atitinkantys reikalavimai atskleisti informaciją apie savo veiklą;

24.2. bendrųjų sąskaitų, kurias valdo notarai ir kiti teisines paslaugas teikiantys asmenys iš Europos Sąjungos valstybių narių arba iš trečiųjų valstybių, naudos gavėjams, jeigu jiems yra taikomi kovos su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu reikalavimai, atitinkantys tarptautinius standartus, ir jie kompetentingų institucijų yra prižiūrimi dėl šių reikalavimų laikymosi, jei finansų įstaigų, kurios turi tokias bendras sąskaitas, prašymu pateikiama informacija apie naudos gavėjo tapatybę;

24.3. elektroninių pinigų atveju, kai elektroninės laikmenos negali būti papildytos, o didžiausia laikmenoje saugoma suma neviršija 150 eurų arba ją atitinkančios sumos užsienio valiuta, arba kai elektroninės laikmenos gali būti papildytos, tačiau bendrai per kalendorinius metus sudaromų sandorių vertei taikoma 2 500 eurų arba ją atitinkančios sumos užsienio valiuta riba, išskyrus atvejus, kai tais pačiais kalendoriniais metais elektroninės laikmenos turėtojas pasiima 1 000 eurų arba atitinkamą sumą užsienio valiuta, ar didesnę sumą;

24.4. klientui, jei klientas yra kredito ar finansų įstaiga, kuriai taikomas PPTFPĮ, arba kredito ar finansų įstaiga, registruota kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustačiusioje PPTFPĮ reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi;

24.5. mažą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę keliančiam klientui.

25. Mažą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę keliančiu klientu laikomas klientas, kurio nuolatinė gyvenamoji ar veiklos šalis yra Europos Sąjungos valstybė narė (kliento – fizinio asmens gyvenamosios vietos faktinis adresas, arba vieta (šalis), iš kurios vadovaujama (kontroliuojama) juridiniam asmeniui, yra Europos Sąjungos valstybėje narėje; kliento – juridinio asmens deklaruojama juridinio asmens valdymo organų buvimo vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje) ir atitinka šiuos kriterijus:

25.1. klientas yra Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo arba Europos Sąjungos valstybių narių nustatyta tvarka įsteigta viešoji įstaiga ir atitinka visus šiuos kriterijus:

25.1.1. klientui yra nustatytos funkcijos pagal Europos Sąjungos sutartį, Bendrijos sutartis arba Bendrijos antrinės teisės aktus;

25.1.2. informacija apie kliento tapatybę yra viešai prieinama ir įmonei jos skaidrumas nekelia abejonių;

25.1.3. kliento veikla ir jos apskaitos metodai įmonei yra aiškūs ir suprantami;

25.1.4. klientas yra atskaitingas Bendrijos institucijai arba Europos Sąjungos valstybės narės valdžios institucijoms;

25.2. kliento – fizinio ar juridinio asmens veikla arba piniginės operacijos vykdomos retai arba labai ribotai (nustatoma įmonei vykdant nuolatinę kliento santykių stebėseną), o jų panaudojimas pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui mažai tikėtinas ir atitinka juridiniams asmenims – visus, o fiziniams asmenims – bent vieną iš šių kriterijų:

25.2.1. klientas deklaruoja, kad teikia finansines paslaugas ar vykdo pinigines operacijas, tačiau ši veikla nėra pagrindinė ir nesudaro 5 procentų jo bendros veiklos apyvartos;

25.2.2. veikla vykdoma tik sudarant sandorius ir tik su ribotu kiekiu klientų, o tokių sandorių vertė neviršija 1 000 eurų sumos ar ją atitinkančios sumos kita valiuta;

25.2.3. klientas deklaruoja, kad jo vykdomos finansinės veiklos apyvarta per kalendorinius metus neviršija 30 000 eurų sumos ar ją atitinkančios sumos kita valiuta;

25.2.4. pagrindinė kliento veikla nėra finansų įstaigos ar kito subjekto vykdoma veikla, išskyrus nurodytą PPTFPĮ 2 straipsnio 10 dalies 7 punkte.

26. Prieš vykdydamas kliento tapatybės nustatymo procedūrą atsakingas įmonės darbuotojas patikrina, ar yra aplinkybių, leidžiančių taikyti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą.

27. Nusprendusios taikyti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą įmonės savo nuožiūra renkasi nurodymų 10 punkte nustatytas kliento tapatybės nustatymo priemones ir jų apimtį.

28. Įmonėms draudžiama atlikti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, jei dėl to yra priimtas atskiras Europos Komisijos sprendimas.

29. Sustiprintas kliento tapatybės nustatymas atliekamas, kai:

29.1. sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami per atstovą ar klientas tiesiogiai nedalyvauja nustatant jo tapatybę;

29.2. sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su politikoje dalyvaujančiais fiziniams asmenimis, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje, arba kai finansų įstaiga ar kitas subjektas, įvertinę kliento keliamą riziką ir nustatę, kad klientas kelia didelę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo riziką, nusprendžia sustiprintą kliento tapatybės nustatymą taikyti ir kitiems politikoje dalyvaujantiems fiziniams asmenimis;

29.3. yra didelė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmė.

30. Kad yra didelė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmė, apsprendžiama esant vienam iš toliau nurodytų kriterijų:

30.1. klientas tapatybės nustatymo momentu vengia atlikti veiksmus, būtinus jo tapatybei nustatyti, ir suteikti informacijos apie save, savo verslą;

30.2. klientas įmonės prašymu nepateikia dokumentų, patvirtinančių finansinę veiklą (kliento sudarytų ar sudaromų sandorių, steigimo ir kitų vykdomą ar vykdytą finansinę veiklą patvirtinančių dokumentų);

30.3. klientas – fizinis asmuo nuolat gyvena šalyje, kuri nėra Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu (FATF) ar FATF stebėtojo statusą turinčios bei kovą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu vykdančios tarptautinės organizacijos narė;

30.4. kliento, kliento atstovo (jeigu piniginė operacija atliekama per atstovą), asmens, kurio naudai atliekama piniginė operacija, tapatybę nustatantys duomenys atitinka Lietuvos Respublikos ir tarptautinių organizacijų (FATF, Jungtinių Tautų Organizacijos, Europos Sąjungos) sudarytuose sąrašuose pateiktus su pinigų plovimu ir (ar) teroristine veikla susijusių asmenų duomenis arba jiems yra taikomos finansinės sankcijos pagal Lietuvos Respublikos ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymą;

30.5. klientas – juridinis asmuo ar kita organizacija yra registruotas (-a) tikslinėje teritorijoje, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme. Tokiu atveju klientas privalo pateikti rašytinę informaciją apie savo dabartinę gyvenamąją vietą, pašto adresą ir kontaktinę informaciją (veikiančius telefono numerius, elektroninio pašto adresus);

30.6. įmonė nustato, kad atsirado įprastai kliento veiklai nebūdingų požymių (padažnėjo atsiskaitymų grynaisiais pinigais, atliekamos piniginės operacijos stambesnėmis sumomis, apmokama už nesusijusius su kliento pagrindine veikla produktus, paslaugas ir kita);

30.7. kliento – fizinio asmens amžius, einamos pareigos, finansinė būklė (kliento pajamos yra mažos, palyginti su jo finansinės veiklos apimtimi) objektyviai neatitinka šio kliento vykdomos finansinės veiklos;

30.8. klientas patenka į didesnės rizikos kategoriją, nustatytą įmonėje pagal rizikos vertinimo ir valdymo procedūras.

31. Prieš vykdydamas kliento tapatybės nustatymo procedūrą atsakingas įmonės darbuotojas patikrina, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą.

32. Įmonės, atlikdamos sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami per atstovą ar klientas tiesiogiai nedalyvauja nustatant jo tapatybę, arba kai yra didelė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmė, privalo taikyti vieną ar kelias papildomas priemones:

32.1. kliento tapatybei nustatyti panaudoti papildomus duomenis, dokumentus ar informaciją;

32.2. panaudoti papildomas priemones, kuriomis siekiama patikrinti ar patvirtinti pateiktus dokumentus arba kuriomis reikalaujama iš finansų įstaigos duomenis patvirtinančio pažymėjimo.

33. Įmonės, atlikdamos sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su politikoje dalyvaujančiais fiziniais asmenimis, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje, arba kai finansų įstaiga ar kitas subjektas, įvertinę kliento keliamą riziką ir nustatę, kad klientas kelia didelę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo riziką, nusprendžia sustiprintą kliento tapatybės nustatymą taikyti ir kitiems politikoje dalyvaujantiems fiziniais asmenimis, privalo:

33.1. gauti įgalioto vadovo pritarimą, kad būtų užmegzti dalykiniai santykiai su tokiais klientais;

33.2. imtis atitinkamų priemonių, kad būtų nustatytas turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltinis;

33.3. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su politikoje dalyvaujančiais fiziniiais asmenimis stebėseną.

34. Jei bent vienus metus asmuo nustoja eiti svarbias viešąsias pareigas, įmonės, įvertinusios pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmės lygį, jo gali nelaikyti politikoje dalyvaujančiu fiziniu asmeniu. Įmonė privalo sukurti vidaus procedūras, kurių pagrindu nustatoma, ar klientas ir naudos gavėjas yra politikoje dalyvaujantis fizinis asmuo.

35. Įmonės, atlikdamos sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, esant didelei pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmei savo nuožiūra taiko nurodymų 32 ar 33 punkte įvardytas priemones.

36. Įmonė, išsiaiškinusi, kad klientas savo ar naudos gavėjo tapatybės nustatymui pateikė informaciją žinodamas, kad ji neteisinga, ją nusiėmė, ir kai atsiranda aplinkybės PPTFPI 11 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais taikyti sustiprintą tapatybės nustatymą, nedelsdama turi iš naujo nustatyti kliento tapatybę, taikydama sustiprintą kliento tapatybės nustatymą.

37. Įmonė privalo:

37.1. atkreipti ypatingą dėmesį į:

37.1.1. tokią veiklą, kuri, jos nuomone, dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu, ir ypač į sudėtingus ar neįprastai didelius sandorius ir visas neįprastas sandorių struktūras, kurios neturi akivaizdaus ekonominio ar matomo teisėto tikslo, ir dalykinius santykius ar pinigines operacijas su klientais iš trečiųjų valstybių, kuriose pagal tarptautinių tarpvyriausybinių organizacijų oficialiai paskelbtą informaciją pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonės yra nepakankamos ar neatitinka tarptautinių standartų. Įmonė privalo išnagrinėti tokių operacijų ar sandorių vykdymo pagrindą ir tikslą, o tyrimo rezultatus įforminti raštu. Raštai, kuriais įforminami šiame punkte nurodyti tyrimo rezultatai, saugomi 5 metus popierinėje arba elektroninėje laikmenoje;

37.1.2. pinigines operacijas ir sandorius, kai siekiama nusiėmti kliento ar naudos gavėjo tapatybę, taip pat dalykinius santykius ar sandorius su klientu, kurio tapatybė nebuvo nustatyta jam tiesiogiai dalyvaujant;

37.1.3. tai, ar klientas neįtrauktas į konsoliduotą asmenų, jų grupių bei įmonių ir įstaigų, kurioms taikomos Europos Sąjungos finansinės sankcijos, sąrašą (atnaujinamas konsoliduotas sąrašas skelbiamas oficialiame Europos Komisijos tinklalapyje

http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/sanctions/list/version4/global/e_ctlview.html);

37.1.4. pinigines operacijas, kurias atlieka:

37.1.4.1. asmenys be pilietybės ir užsieniečiai, taip pat į jų pateikiamus tapatybę liudijančius dokumentus;

37.1.4.2. bendrovės, kurias valdo formalūs akcininkai ir (ar) kurių akcijos yra pareikštinės ir pan.;

37.2. prireikus nedelsdama imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias pinigų panaudoti pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui.

38. PPTFPI leidžia įmonėms:

38.1. nustatyti kliento ar naudos gavėjo tapatybę jiems tiesiogiai nedalyvaujant. Šiuo atveju būtina vykdyti tiek pagrindinius kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymui taikomus reikalavimus (užtikrinti kliento tapatybės dokumento kopijos turėjimą ir saugojimą, kliento

pateiktos informacijos tikrinimą nepriklausomuose šaltiniuose ir kt.), tiek sustiprintam kliento tapatybės nustatymui taikomus reikalavimus;

38.2. naudotis trečiųjų šalių informacija apie klientą ar naudos gavėją, nustatant kliento ar naudos gavėjo tapatybę.

39. Įmonės gali nustatyti kliento ar naudos gavėjo tapatybę tiesiogiai jam nedalyvaujant, naudodamos informaciją apie klientą ar naudos gavėją iš finansų įstaigų ir kitų subjektų arba jų atstovybių užsienyje, kai jos atitinka PPTFPĮ trečiajai šaliai nustatytus reikalavimus. Įmonėms rekomenduojama šią nuostatą taikyti tik tada, kai neįmanoma kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatyti kitais būdais.

40. Kai Lietuvos Respublikoje registruota įmonė veikia kaip trečioji šalis ir atitinka PPTFPĮ nustatytus kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimus, jai leidžiama iš kliento reikalauti kitų duomenų ar kitos informacijos, reikalingų kitai Europos Sąjungos valstybei narei.

41. Įmonė turi imtis visų įmanomų priemonių, kad įsitikintų, jog trečiosios šalys nedelsdamos pateiks prašančiajai įmonei:

41.1. visą prašomą informaciją ir duomenis, privalomus turėti įgyvendinant PPTFPĮ nustatytus reikalavimus;

41.2. dokumentų, susijusių su kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymu, kopijas ir kitus dokumentus, susijusius su klientu ar naudos gavėju.

42. Įmonėms draudžiama naudotis trečiųjų šalių iš trečiosios valstybės informacija apie klientą ar naudos gavėją, jeigu dėl to yra priimtas atskiras Europos Komisijos sprendimas.

43. Atsakomybė už nurodymuose nustatytų kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimų įvykdymą tenka trečiosios šalies informacija apie klientą ar naudos gavėją pasinaudojusioms įmonėms. Jeigu įmonė neturi galimybių nedelsiant gauti nurodymų 41 punkte nurodytų dokumentų kopijų ar kitos informacijos, laikoma, kad dalykiniai santykiai su klientu yra vykdomi tinkamai nenustačius kliento ir naudos gavėjo tapatybės.

44. Jeigu klientas vengia arba atsisako įmonės prašymu ir nurodytais terminais pateikti informaciją apie piniginių lėšų ar turto kilmę, kitus papildomus duomenis, įmonė gali nutraukti sandorius ar dalykinius santykius su klientu ir apie tai informuoti FNTT.

IV SKYRIUS

ĮTARTINŲ PINIGINIŲ OPERACIJŲ AR SANDORIŲ NUSTATYMAS, SUSTABDYMAS IR FNTT INFORMAVIMAS

45. Įmonė privalo pranešti FNTT apie:

45.1. kliento vykdomas įtartinas pinigines operacijas ir sandorius;

45.2. kliento vienkartinį atsiskaitymą grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų ar mokamų grynujų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

46. Įmonės taip pat nedelsdamos privalo informuoti FNTT, jeigu žino, įtaria ar turi pakankamai pagrindo įtarti, kad yra atliekamas, buvo atliktas pinigų plovimas ir (ar) teroristų finansavimas ar mėginta jį atlikti.

47. Įtartinų piniginių operacijų ir sandorių nustatomi:

47.1. remiantis nurodymų 4.7 papunktyje nurodyto FNTT direktoriaus įsakymu nustatytais kriterijais, kuriais vadovaujantis piniginė operacija ar sandoris laikomi įtartinais;

47.2. atkreipiant dėmesį į tokią klientų veiklą, kuri, įmonės nuomone, dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu, vykdant kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą ir nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorius, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu;

47.3. įmonei vykdant kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą ir nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą, kaip tai nustatyta nurodymų 19 punkte.

48. Apie įtartinas kliento pinigines operacijas ar sandorius FNTT informuojama neatsižvelgiant į pinigines operacijos dydį. Svarbiausi kriterijai yra pinigines operacijos įtartinumas. Įmonė privalo nustatyti, ar pinigine operacija atitinka bent vieną iš nurodymų 4.7 papunktyje nurodyto FNTT direktoriaus įsakymo kriterijų.

49. Įmonė privalo informuoti FNTT ir apie pinigines operacijas, kurios neatitinka nė vieno nustatyto kriterijaus, jei įmonės darbuotojui kilo įtarimas dėl pinigines operacijos. Įtarimą gali sukelti įvairios objektyvios ir subjektyvios aplinkybės, pvz.: klientas atlieka jo veiklai nebūdingas pinigines operacijas, pateikia neteisingus duomenis apie save ar piniginę operaciją ir t. t.

50. Įmonė neprivalo išsiaiškinti, ar kliento veikoje yra nusikaltimo sudėties, vertinimui pakanka subjektyvių įmonės darbuotojo įtarimų.

51. Nustačiusi, kad klientas atliko arba atlieka įtartiną piniginę operaciją ar sandorį, įmonė privalo nurodymų 4.5 papunktyje nurodyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nustatyta tvarka:

51.1. tą piniginę operaciją ar sandorį sustabdyti;

51.2. informaciją apie kliento tapatybę ir piniginę operaciją ar sandorį pranešti FNTT nedelsdama, ne vėliau kaip per 3 darbo valandas nuo jos atlikimo arba sustabdymo momento, nepaisydama pinigines operacijos ar sandorio sumos.

52. Įmonė privalo ne ilgiau kaip 10 darbo dienų sustabdyti pinigines operacijas ir sandorius šiais atvejais:

52.1. nustačiusi, kad klientas atlieka įtartiną piniginę operaciją ar sandorį;

52.2. gavusi iš FNTT rašytinį nurodymą sustabdyti kliento atliekamas pinigines operacijas ar sandorius. Šiuo atveju įmonė privalo pateikti FNTT prašomą informaciją per 1 darbo dieną nuo prašymo gavimo momento.

53. Įmonė privalo atnaujinti sustabdytas pinigines operacijas ar sandorius, jeigu per 10 darbo dienų nuo pranešimo pateikimo FNTT arba FNTT nurodymo įmonei gavimo dienos nėra įpareigota vykdyti laikino nuosavybės teisių apribojimo Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka.

54. Įmonė, gavusi iš FNTT rašytinį pranešimą, kad pinigines operacijos ar sandorio sustabdymas gali trukdyti tyrimui dėl nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimo, teroristų finansavimo ir kitų nusikalstamų veikų, susijusių su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu, nuo rašytinio pranešimo gavimo ar jame nurodyto momento neturi stabdyti kliento atliekamų įtartinų operacijų ar sandorių, o sustabdytas operacijas ar sandorius nedelsdama atnaujinti.

55. Apie nurodymų 45.2 papunktyje nurodytas kliento pinigines operacijas įmonė privalo pranešti FNTT, vadovaudamasi vieninteliu kriterijumi – pinigines operacijos dydžiu. Šiuo atveju dėmesys kreipiamas tik į pinigines operacijos dydį, t. y. FNTT privaloma pranešti apie visas grynųjų pinigų operacijas, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

56. Nustačiusi, kad grynųjų pinigų operacija lygi arba viršija PPTFPI nustatytą pinigų sumą, įmonė privalo:

56.1. nustatyti kliento tapatybę;

56.2. kliento, o jeigu piniginė operacija atliekama per atstovą, – ir atstovo tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie atliktą grynųjų pinigų operaciją pranešti FNTT.

57. Tokia informacija FNTT privalo būti pranešta nedelsiant, ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo grynųjų pinigų operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos. FNTT pateikiamoje informacijoje nurodomi kliento tapatybę patvirtinantys duomenys, o jeigu piniginė operacija atliekama per atstovą, – ir atstovo tapatybę patvirtinantys duomenys, piniginės operacijos suma, valiuta, kuria atlikta piniginė operacija, piniginės operacijos atlikimo data, piniginės operacijos atlikimo būdas, subjektas, kurio naudai atlikta piniginė operacija.

58. PPTFPI nurodytą informaciją įmonės FNTT teikia prisijungusios prie FNTT informacinės sistemos ir užpildžiusios FNTT direktoriaus patvirtintą informacijos teikimo formą pagal FNTT direktoriaus patvirtintas informacijos teikimo formos pildymo rekomendacijas ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo piniginės operacijos ar sandorio atlikimo.

59. Įmonė, kuri informaciją teikia retai (ne daugiau kaip 10 kartų per metus) ir neturi galimybės ją pateikti per FNTT informacinę sistemą, gali ją pateikti raštu, faksu arba elektroniniu paštu.

60. PPTFPI numato išimtį, kada įmonė neprivalo informuoti FNTT apie klientų pinigines operacijas.

61. Įmonės neprivalo pranešti FNTT informacijos apie kliento tapatybę ir apie kliento vienkartinės grynųjų pinigų operacijas, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, ir apie kliento kelias grynųjų pinigų operacijas, kurios yra tarpusavyje susijusios ir kurių bendra suma lygi arba viršija 15 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, jeigu:

61.1. mokėjimai ir atsiskaitymai atliekami su valstybės ir savivaldybių institucijomis, kitomis biudžetinėmis įstaigomis, Lietuvos banku, valstybės ir savivaldybės fondais, užsienio valstybių diplomatinėmis atstovybėmis ar konsulinėmis įstaigomis;

61.2. kliento veiklai būdingos didelės nuolatinės ir reguliarios piniginės operacijos, tai yra klientas ne mažiau kaip vienus metus vykdo veiklą, o jo kiekvieno ketvirčio faktinės pinigų įplaukų arba dviejų paskutinių ketvirčių išmokų suma viršija 300 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

V SKYRIUS

INFORMACIJOS IR DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS (REGISTRACIJOS ŽURNALO TVARKYMAS)

62. Įmonės privalo tvarkyti registracijos žurnalą (toliau – registracijos žurnalus):

62.1. nurodymų 45.2 papunktyje nurodytų piniginių operacijų;

62.2. įtartinų piniginių operacijų ir sandorių;

62.3. klientų, su kuriais sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti nurodymų 44 punkte nurodytomis aplinkybėmis ar kitomis su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis.

Šiame punkte išvardytą registracijos žurnalų informaciją įmonė tvarko kompiuteriu savo informacinėse sistemose.

63. Šių registracijos žurnalų tvarkymo taisyklės, reglamentuojančias registracijos žurnalų tvarkytojų pareigas, registruojamus duomenis, informacijos teikimo FNTT ir registracijos žurnalų tvarkymo tikrinimo tvarką, nustato nurodymų 4.6 papunktyje nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas.

64. Įmonė įrašo registracijos žurnale šią informaciją:

64.1. duomenis, patvirtinančius kliento, jo atstovo (jeigu pinigine operacija atliekama ar sandoris sudaromas per atstovą) tapatybę (fizinio asmens – vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti; juridinio asmens – pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas, jeigu toks kodas suteiktas);

64.2. duomenis apie pinigine operaciją arba sandorį – sandorio atlikimo data, turto, dėl kurio sudaromas sandoris, apibūdinimas (pinigai, nekilnojamasis turtas ir panašiai) ir jo vertė (pinigų suma, valiuta, kuria atliekama pinigine operacija ar sandoris, turto rinkos vertė ir panašiai);

64.3. duomenis apie asmenį – piniginių lėšų gavėją (fizinio asmens – vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti; juridinio asmens – pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas, jeigu toks kodas suteiktas);

64.4. kriterijų, kuriuo vadovaujantis kliento pinigine operacija arba sandoris laikomi įtartinais;

64.5. duomenis apie naudos gavėją (vardas ir pavardė, gimimo data, asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti);

64.6. motyvus, dėl kurių sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti PPTFPĮ 15 straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis ar kitomis su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis.

65. Duomenys į registracijos žurnalą įrašomi chronologine tvarka, remiantis pinigine operaciją ar sandorį patvirtinančiais dokumentais arba kitais juridinę galią turinčiais dokumentais, susijusiais su piniginių operacijų atlikimu ar sandorių sudarymu, nedelsiant, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos.

66. Įmonė privalo saugoti:

66.1. registracijos žurnalų duomenis – 10 metų nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos;

66.2. kliento tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijas – 10 metų nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos;

66.3. pinigine operaciją ar sandorį patvirtinančius dokumentus ar kitus juridinę galią turinčius dokumentus, susijusius su piniginių operacijų atlikimu ar sandorių sudarymu – 10 metų nuo piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos;

66.4. dalykinių santykių su klientu korespondencija turi būti saugoma 5 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos popierinėje arba elektroninėje laikmenoje.

67. Įmonė privalo užtikrinti, kad:

67.1. nurodymų 66.3 papunktyje nurodyti dokumentai ir informacija būtų saugomi nepaisant to, ar:

67.1.1. piniginės operacijos ar sandoriai yra vietiniai, ar tarptautiniai;

67.1.2. dalykiniai santykiai su klientu tęsiasi, ar yra pasibaigę;

67.2. nurodymų 66.3 papunktyje nurodyti dokumentai būtų saugomi taip, kad būtų įmanoma:

67.2.1. atkurti konkrečias pinigines operacijas ar sandorius;

67.2.2. juos panaudoti kaip įrodymus tiriant nusikalstamą veiką;

67.3. nurodymų 66 punkte nurodyti dokumentai ir informacija prireikus būtų laiku pateikiama FNTT ar kitoms kompetentingoms valstybės institucijoms.

VI SKYRIUS

ĮMONĖS VIDAUS TVARKA ĮGYVENDINANT PINIGŲ PLOVIMO IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS PRIEMONES

68. Įmonė turi parengti vidaus procedūras, kuriose būtų numatyta, kas ir kokias konkrečias funkcijas atlieka joje įgyvendinant pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemones, taip pat turi nustatyti nurodymų 62 punkte nurodytų registracijos žurnalų pildymo ir administravimo tvarką ir vidaus tvarką, reglamentuojančią klientų vykdomų piniginių operacijų ar sandorių sustabdymą.

69. Įmonės privalo nustatyti atitinkamas vidaus kontrolės procedūras, susijusias su deramu klientų ir naudos gavėjų tapatybės nustatymu ir tikrinimu, pranešimų ir informacijos pateikimu FNTT, nurodymuose nurodytos informacijos saugojimu, reikalavimų vykdymo valdymu ir komunikacija, kurios užkirstų kelią su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu susijusioms piniginėms operacijoms ir sandoriams bei sumažintų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo riziką. Įmonės privalo užtikrinti, kad jų darbuotojai būtų tinkamai pasirengę ir supažindinti su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonėmis, nurodytomis PPTFPĮ, nurodymuose ir kituose teisės aktuose.

70. Įmonės turi paskirti vadovaujančius darbuotojus, kurie organizuotų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą jose ir palaikytų ryšius su FNTT, būtų atsakingi už įtartinų piniginių operacijų ar sandorių sustabdymą, taip pat darbuotojus, atsakingus už nurodymų 62 punkte nurodytų registracijos žurnalų tvarkymą ir informacijos pateikimą FNTT. Šias funkcijas gali vykdyti vienas ar keli įmonės darbuotojai. Apie tokių darbuotojų paskyrimą įmonė privalo raštu pranešti FNTT. Įmonė privalo užtikrinti, kad minėti darbuotojai turėtų galimybę gauti visą savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, įskaitant priejimą prie informacijos, susijusios su kliento tapatybės nustatymu, piniginėmis operacijomis ir sandoriais, ir kitos informacijos. Įmonės darbuotojai, nustatę, kad piniginė operacija gali būti įtartina, pastebėję pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo požymius, apie tai turi pranešti minėtam atsakingam darbuotojui, o šis turi registruoti informaciją apie klientą ir jo atliekamas pinigines operacijas, dar kartą patikrinti piniginę operaciją ir su ja susijusią informaciją ir prireikus perduoti informaciją FNTT tarpusavyje suderinta tvarka ir forma.

71. Įmonės privalo užtikrinti, kad trečiosiose valstybėse esantys jų padaliniai ir patronuojamosios įmonės, kuriose turi daugumą akcijų, savo veikloje laikytųsi nurodymų keliamų reikalavimų. Įmonės privalo ypatingą dėmesį skirti savo padaliniams ir patronuojamosioms įmonėms, veikiančioms trečiosiose valstybėse, kurios netaiko ar netinkamai taiko FATF rekomendacijas. Kai skiriasi Lietuvos Respublikos ir trečiosios valstybės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, įmonės padaliniai ar dukterinės įmonės, kuriose įmonė turi daugumą akcijų, privalo taikyti griežtesnes teisės aktų nuostatas, kiek tai leidžia trečiosios valstybės teisės aktai. Jeigu trečiosios valstybės teisės aktai neleidžia taikyti tokių lygiaverčių reikalavimų, įmonės nedelsdamos privalo informuoti apie tai FNTT ir suderinusios su ja imtis papildomų priemonių, leidžiančių veiksmingai sumažinti pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę.

72. Įmonės privalo įdiegti vidaus sistemas, leidžiančias skubiai reaguoti į FNTT paklausimus dėl nurodymuose nurodytos informacijos pateikimo, ir užtikrinti šios informacijos pateikimą per 14 darbo dienų (jei nurodymai tam tikrais atvejais nustato trumpesnius nurodymuose nurodytos informacijos pateikimo FNTT terminus – tokia informacija turi būti pateikta per trumpesnius terminus).

73. Įmonių vadovai, užtikrindami veiksmingą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą, privalo:

73.1. susipažinti ir supažindinti savo darbuotojus su teisės aktais, reglamentuojančiais pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos ir atsakomybės už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių nevykdymą klausimus;

73.2. imtis priemonių, kad darbuotojai dalyvautų mokymuose (kursai, seminarai, stažuotės ir pan.) pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos klausimais;

73.3. užtikrinti, kad pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos valdymo procedūros atitiktų įmonės veiklos mastą ir pobūdį;

73.4. užtikrinti, kad pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonės būtų tinkamai integruotos į įmonės vidaus kontrolės sistemą (įskaitant priimamų į darbą asmenų patikrinimą, vidaus kontrolės sistemos veiklos auditą);

73.5. siekti naudoti įmonės veikloje naujas saugias piniginių operacijų atlikimo sistemas, kurios ribotų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo per įmonę galimybes;

73.6. užtikrinti veiksmingą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos valdymą grupės, kurios įmonė yra patronuojanti, mastu.

74. Įmonių darbuotojams rekomenduojama:

74.1. keistis atitinkama informacija ir patirtimi su kitomis Lietuvos Respublikos ar užsienio bendrovėmis ir institucijomis, kurių veikla susijusi su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencija;

74.2. sekti informaciją Lietuvos ir užsienio spaudos leidiniuose bei kituose prieinamuose šaltiniuose (pvz., internete ir pan.), kuriuose rašoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos klausimais;

74.3. susipažinti su FNTT, kitų valstybės institucijų, atsakingų už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, parengtais nurodymais, skirtais finansų įstaigoms ar kitiems subjektams, ir pasinaudoti juose išdėstyta informacija savo veikloje;

74.4. susipažinti su FATF ir kitų tarptautinių institucijų ar organizacijų, atsakingų už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją, parengtais nurodymais, instrukcijomis, rekomendacijomis ir kitais dokumentais bei pasinaudoti jų nuostatomis ar juose išdėstyta informacija savo veikloje.

VII SKYRIUS

PINIGŲ PLOVIMO IR (ARBA) TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VERTINIMAS

75. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai vertinti finansų įmonės turi įdiegti rizikos vertinimu pagrįstą metodą, padedantį įmonėms veiksmingai valdyti galimą pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo riziką.

76. Pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizika turi būti vertinama išskiriant šias rizikos rūšis:

76.1. kliento rizika;

76.2. produktų, paslaugų rizika ir (arba) operacijų rizika;

76.3. šalies ir (arba) geografinio regiono rizika.

77. Įmonės, atsižvelgdamos į savo veiklos mastą ir pobūdį, gali išskirti ir kitas rizikos rūšis.

78. Įmonės rizikos, susijusios su pinigų plovimu ir (arba) teroristų finansavimu, valdymas turi būti neatskiriama bendros įmonės rizikos valdymo sistemos dalis. Laikydamosi nurodymuose nustatytų reikalavimų, įmonės turi įdiegti procedūras ir sistemas, skirtas pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizikai nustatyti, vertinti ir valdyti, ir taikyti veiksmingas šios rizikos mažinimo priemones.

VIII SKYRIUS

INFORMACIJOS APSAUGA IR ATSAKOMYBĖ

79. Įmonėms ir jų darbuotojams draudžiama pranešti klientui ar kitiems asmenims arba kitais būdais leisti jiems suprasti, kad informacija apie kliento atliekamas pinigines operacijas arba sudaromus sandorius, arba dėl jų atliekamą tyrimą pateikta FNTT.

80. Nurodymų 79 punkte nustatytas draudimas nedraudžia įmonėms:

80.1. keistis informacija su kredito įstaigomis, draudimo įmonėmis ir draudimo brokeriais, ir investicinėmis kintamojo kapitalo bendrovėmis, registruotomis Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje, taip pat registruotomis trečiųjų valstybių teritorijose, kuriose galioja PPTFPĮ lygiaverčiai reikalavimai, jei jie priklauso vienai grupei, sudarytai iš pagrindinės įmonės, jos pavaldžių įmonių ir įmonių, kuriose pagrindinė įmonė arba jai pavaldžios įmonės turi kapitalo dalį, taip pat įmonės, sudarančios konsoliduotą finansinę atskaitomybę ir metinę konsoliduotą finansinę atskaitomybę;

80.2. keistis informacija su kredito įstaigomis, finansų įstaigomis, auditoriais, buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis, notarų ir teisę atlikti notarinius veiksmus turinčiais asmenimis bei advokatais ir advokatų padėjėjais tokiais atvejais, kurie yra susiję su tuo pačiu klientu ir tuo pačiu sandoriu, apimančiu du arba daugiau iš minėtų subjektų, jei jie yra registruoti Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje ar trečiosios valstybės teritorijoje, kurioje galioja PPTFPĮ lygiaverčiai reikalavimai, ir jei jie priklauso tos pačios kategorijos profesijai ir turi lygiavertes profesinės paslapties ir asmens duomenų saugojimo pareigas.

81. Nurodymų 80 punkte:

81.1. nurodytais atvejais keistis informacija leidžiama tik siekiant užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui;

81.2. nustatytos išimtys dėl informacijos perdavimo negalioja, jei dėl to yra priimtas atskiras Europos Komisijos sprendimas dėl finansų įstaigų ir kitų subjektų, kuriems taikomas PPTFPĮ, bei finansų įstaigų ir kitų subjektų iš Europos Sąjungos valstybių narių ar susijusios trečiosios valstybės;

81.3. nurodytais atvejais, kai keičiantis informacija su subjektais, registruotais trečiosiose valstybėse, šiems subjektams teikiami asmens duomenys, asmens duomenų teikimas turi atitikti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimus.

82. Įmonė arba jos darbuotojai nėra klientui atsakingi už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ar žalą, jei taip atsitinka dėl piniginių operacijos arba sandorio sustabdymo.

83. Baudžiamojon, civilinėn ar kitokion teisinėn atsakomybėn nėra traukiami ir įmonių vadovai ar darbuotojai, kurie gera valia praneša FNTT informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą arba kliento vykdomas įtartinas pinigines operacijas arba sandorius.

84. PPTFPĮ nurodytos informacijos pateikimas FNTT nėra laikomas pramoninės, komercinės ar banko paslapties atskleidimu. Nei įmonė, nei įmonės darbuotojas, pranešęs FNTT PPTFPĮ nurodytą informaciją, nėra traukiami atsakomybėn už pramoninės, komercinės ar banko paslapties atskleidimą, net jeigu patikrinus minėtą informaciją nustatoma, kad klientas nesiverčia nusikalstama veika.

85. Įmonė nėra atsakinga klientui už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ir žalą, padarytą dėl kliento piniginių operacijų ar sandorių nevykdymo, jei kliento piniginių operacijų ar sandorių nevykdė vadovaudamasi nurodymų 21 punktu.

86. PPTFPĮ užtikrina asmens, padėjusio išaiškinti pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimo pažeidimus ir pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo atvejus, anonimiškumą. Kad tai būtų įgyvendinta, įmonė savo pranešimuose FNTT neprivalo nurodyti asmens, kuris pranešė apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius, duomenų. Pateikiama tik PPTFPĮ reikalaujama informacija ir nurodoma įmonė bei jos vidaus padalinys arba darbuotojas, atsakingas už PPTFPĮ reikalavimų įgyvendinimą.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

87. Įmonės po šių nurodymų priėmimo privalo iš naujo įvertinti klientų keliamą riziką ir nustačiusios, kad jie kelia didelę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo riziką, taikyti sustiprinto klientų tapatybės nustatymo priemones, išskyrus atvejus, jei tai buvo atlikta po 2014 m. rugsėjo 1 d.

88. Asmenys, pažeidę nurodymų reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.
